

Overweging: 1e zondag veertigdagentijd

Thema: Beproefd!

Lezingen: Deuteronomium 26,4-10 en Lucas 4,1-13

Zondag 9 maart 2025 Rob Kosterman

Een man die ontevreden was over zijn vaderland, ging op zoek naar beter. Hij trok door allerlei landen heen, maar het was alsof hij nergens een land vond waar hij zich thuis kon voelen, waar hij zich geborgen wist. Hij bleef maar onderweg, steeds verder.

Eindelijk na jaren, kwam hij in een land dat hem vriendelijk gezind leek, waar hij geborgenheid ervaarde. Het bleek zijn eigen land te zijn.

Toen hij zich afvroeg hoe het kwam dat zijn land nu wel goed vond en toentertijd niet, ontdekte hij door het leven wijs geworden - dat aan het land zo goed als niets was veranderd, maar dat hijzélf was veranderd.

Aan verleiding zit twee leuke kanten.

De ene leuke kant van verleiding is eraan toegeven. We laten ons graag verleiden. Mooie dingen kopen, lekker eten, een beetje roddelen of iemand voor de gek houden. Het hoort een beetje bij ons leven. Totdat het te gek wordt, totdat het ons teveel gaat kosten, of we te dik worden. De grens van de verleiding bereiken we wanneer we te veel gaan hoesten of relatie problemen krijgen.

Dan wordt het tijd om de verleiding te weerstaan.

Zo komen we meteen bij de andere leuke kant van de verleiding: zo sterk zijn dat we ons níet laten verleiden. Sporters moet zich veel ontzeggen. Mensen die willen afvallen of stoppen met roken of drinken moeten streng voor zichzelf zijn. En als het lukt, toon je karakter en mag je trots op jezelf zijn. We zijn dan ook niet vies van complimentjes die we krijgen voor ons doorzettingsvermogen..

Maar de hoofdregel is tegenwoordig toch vooral, dat we moeten genieten van het leven. Doe waar je zin in hebt en ontdek hoe ver je kan gaan. Zoek je grenzen op, dat maakt het leven interessant. We houden er niet zo van dat we daarin belemmerd worden. We voelen ons al gauw gekwetst wanneer we kritiek krijgen op onze levenskeuze en ons gedrag.

Het is ook niet helemaal ongevaarlijk, want we worden vaak in de verleiding gebracht hoger te grijpen dan we kunnen. Dat levert stress en depressiviteit op. Niet in de laatste plaats bij jongeren, die aan hoge eisen moeten voldoen, willen ze meetellen. Velen willen een idool zijn. Ze willen op de bovenste tree staan van een wankel ladder.

Ik zal je naar de top brengen, zegt de verleider tegen Jezus. Ik zal je macht geven. Ik zal je meer mens maken dan je eigenlijk bent. Dat klinkt aantrekkelijk. Wat is daar nu op tegen? Waarom gaat Jezus daar niet op in?

Waarom wil Hij zijn mogelijkheden niet verkennen en zijn grenzen opzoeken?

Het evangelie wil ons laten zien dat dit soort verleidingen verkeerd aflopen. Een mens die meer wil zijn dan hij is, een mens die een god wil zijn, gaat vroeg of laat tegen de vlakke. Jezus is niet uit op macht. Hij wil geen stenen in brood kunnen veranderen. Hij wil dat brood gedeeld wordt, zodat ook de hongerigen kunnen eten.

De verleiding is groot zoveel mogelijk te pakken, zodat je in ieder geval zelf geen honger hebt. De verleiding is groot, je handen en kleren niet vuil te maken aan mensen met problemen. De verleiding loert je te groot te voelen voor een medemens in nood, en dat zijn er nogal wat, ook hier in Eindhoven.

Om aan deze kwalijke verleidingen te ontkomen hoeven we niet alleen te kijken naar de grootheden in de naastenliefde - gelukkig zijn die er nog heel wat, in het groot maar ook onopvallend en dichtbij - we zien het gewoon om ons heen. Op plaatsen waar mensen voor elkaar opkomen, beroepsmatig of vrijwillig. De juf of meester die voor een klas staat met kinderen met problemen. De zorg in een verpleeghuis met ouderen die hun geheugen kwijt zijn. Vrijwilligers die met gehandicapten optrekken. De vrijwilligers die in de inloophuizen zorg dragen voor onze dak - en thuislozen. Vrijwilligers die mensen ondersteunen die financiële problemen hebben. Overall waar mensen tijd vrijmaken voor de medemensen, waar mensen hun handen vuil durven maken aan zorg voor de naasten.

Het evangelie wil ons vandaag ertoe verleiden de stevige ladder van de medemenselijkheid te beklimmen. Die wankelt niet. Die valt niet om. Want niet mijn schone kleren, niet mijn staat van heiligheid, niet de hoeveelheid brood die ik op de plank heb liggen, zijn treden op deze ladder.

Op de ladder van de medemenselijkheid zien we altijd mensen die zonder onze hulp niet verder kunnen, maar daar staan ook mensen die onze zorg willen delen.

Zouden wij het aandurven de grenzen van naastenliefde op te zoeken om zo los te komen van de dwingende verleiding, die beweert dat onze ego nog wel wat verder opgepompt kan worden? Verleidingen die zeggen dat we keigoed zijn, en ons vervolgens als een kei laten vallen als we niet meer interessant zijn?

De veertigdagentijd geeft ons de gelegenheid om ons te verlossen van alles wat ons kan dwingen en insnoeren. Fijn, even een stapje terug doen. En dan ontdekken hoeveel nieuwe energie dat oplevert. Het is een tijd om eens te bekijken wat we teveel hebben en wat we tekortkomen.

Dat kan een heel interessante reis worden.

In eerste instantie zal ons land, onze samenleving, je werk en je huis niet veranderen.

Wij zullen veranderen. En als we met velen zijn zal inderdaad de samenleving ook veranderen!